

نابرابری اجتماعی (۲ از ۴)

رویکرد اول:

برخی جامعه‌شناسان معتقدند که **نابرابری اجتماعی** برای بقای جامعه ضرورت دارد. از نظر آنان نابرابری اجتماعی از تفاوت‌ها یا نابرابری‌های **طبیعی** ناشی می‌شود.

این جامعه‌شناسان **طرفدار قشربندی اجتماعی** هستند و معتقدند که از گذشته تا حال، هیچ جامعه‌ای بدون قشربندی اجتماعی نبوده است؛ یعنی قشربندی پدیده‌ای است که در همه **زمان‌ها** و **مکان‌ها** وجود داشته است.

طرفداران قشربندی اجتماعی چنین می‌پندارند که نابرابری‌های اجتماعی **نتیجه** تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند، **بنابراین** عادلانه‌اند اما آن‌ها این واقعیت را نادیده می‌گیرند که نابرابری‌های اجتماعی **همیشه** نتیجه نابرابری‌های طبیعی **نیستند**.

در هر جامعه‌ای، **برخی** از افراد در طبقه بالا و **برخی** دیگر در طبقه پایین متولد می‌شوند؛ یعنی نقطه **شروع رقابت** میان افراد، **یکسان نیست**.

در چنین شرایطی یک نابرابری اجتماعی **مقدمه** نابرابری‌های اجتماعی **بعدي** می‌شود، نه یک تفاوت یا نابرابری طبیعی.

طرفداران قشربندی با طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی:

۱- نقش **انسان‌ها** و جوامع در پدیدآمدن و ادامه یافتن آن را **نادیده** می‌گیرند.

۲- **تغییر** در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند.

۳- **با تأکید** بر کارکردهای قشربندی، آن را **تأیید** و **تثبیت** می‌کنند.

با اینکه طرفداران قشربندی اجتماعی **رقابت** را در زندگی اجتماعی، **ضروری** می‌دانند اما از این نکته مهم غفلت می‌کنند که در رقابت **عادلانه** باید **نقطه شروع رقابت یکسان** باشد.

رویکرد دوم:

اندیشمندان اجتماعی که **مخالف قشربندی اجتماعی** هستند، معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی، ناشی از تفاوت‌ها و **نابرابری‌های** طبیعی نیست، بلکه **نتیجه روابط سلطه‌جویانه** میان انسان‌هاست و باید با آن **مبارزه** کرد.

اینان **عدالت اقتصادی** را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع **برابر ثروت**، عدالت برقرار خواهد شد. از نظر آنان، **مالکیت خصوصی** موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، **نابرابری اجتماعی** شده است، بنابراین برای ایجاد برابری، باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت، **مخالفان قشربندی** گمان می‌کنند، اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه **پایین** نخواهیم داشت و بدین‌ترتیب همگان شرایطی یکسان خواهند داشت.

مخالفان قشربندی اجتماعی معتقدند:

۱- **قشربندی اجتماعی** توسط انسان‌ها پدید آمده است.

۲- **تداوم** یا **تغییر** آن نیز به دست آن‌هاست.

۳- تأکید آنان بر **معایب قشربندی** نشان می‌دهد که آنان **خواهان** از میان برداشتن قشربندی هستند.

با **حذف مالکیت خصوصی**، انگیزه **رقابت** از بین می‌رود؛ زیرا این امر سبب می‌شود تلاش و شایستگی افراد **کوشا** و **توانمند** نادیده گرفته شود. در این رویکرد، نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود اما به دلیل اینکه **انگیزه رقابت** از بین می‌رود، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.